Sisäministeriö
Inrikesministeriet

HE 29/2019 Hallituksen esitys eduskunnalle TAE 2020, PL 26 Sisäministeriö Pelastustoimi ja hätäkeskustoiminta

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan hallinto- ja turvallisuusjaosto 17.10.2019 klo 8.40

Ohjaus- ja kehittämisjohtaja Taito Vainio, pelastusosasto

26.30. PELASTUSTOIMI JA HÄTÄKESKUSTOIMINTA

Hätäkeskuspäivystäjien määrä turvataan lisäämällä määrärahaa päivystäjien palkkaukseen ja koulutukseen

Sisäministeriön hallinnonalan ICT-kehittämisen ja ylläpidon menot ovat merkittävä kokonaisuus, joka aiheuttaa hallinnonalalle huomattavia lisämenoja. Tämä koskee myös pelastustointa ja hätäkeskustoimintaa.

Pelastustoimen ja Hätäkeskuslaitoksen toimintamenoihin ehdotetaan yhteensä 74,3 milj. euroa, mikä on 4,14 milj. enemmän kuin vuoden 2019 varsinaisessa talousarviossa. Hätäkeskusten päivystyshenkilöstön vaje heijastuu kansalaisen avun saannin nopeuteen, mutta myös päivystyshenkilöstön työssä jaksamiseen. Hätäkeskuspäivystäjäresurssien turvaamiseen hallitus esittää vuoden 2020 talousarvioon 1 milj. euron määrärahaa edelliseen kehyspäätöksen sisältyneen 1,75 milj. euron lisäksi.

Hallitus jatkaa hätäkeskuspäivystäjäresurssien turvaamista kehyskaudella osoittamalla siihen 1,5 milj. euroa vuodelle 2021 ja lisäämällä sen jälkeen rahoitusta asteittain 2,5 miljoonaan euroon kehyskauden lopussa vuonna 2023.

Pelastustoimen ja Hätäkeskuslaitoksen osalta jää seuraavien vuosien päätöksissä ratkaistavaksi hätäkeskustietojärjestelmän kehittäminen ja ylläpito sekä Pelastusopiston toiminnan tason turvaaminen.

SM:n esityksestä jäi saamatta Pelastusopiston toiminnan turvaamiseksi esitetty 2,0 milj. euron rahoitus ja Hätäkeskuslaitoksen Erican järjestelmän kehittämiseen esitetyt määrärahat (2,0 milj. euroa vuodelle 2020 ja vuotuinen 1,3 milj. euron lisäys vuosille 2021-2023). Hallitusohjelman mukainen 2,5 milj. euron lisäys hätäkeskuspäivystäjäresurssien turvaamiseen myöhennettiin sisäministeriön esitykseen nähden siten, että lisäys on 1,0 milj. euroa vuonna 2020 ja suurenee 0,5 milj. eurolla vuodessa ja on 2,5 milj. euroa vuonna 2023.

Pelastusopisto on jo useiden vuosien ajan tehostanut toimintaansa ja virasto ei enää kykene toiminnan tehostamisen keinoin saavuttamaan taloudellista tasapainoa. Menopaineita luovat pelastaja- ja hätäkeskuspäivystäjien koulutusmäärien laadullinen ja määrällinen kehittäminen. Myös pelastuskaluston investointitarpeet kasvavat merkittävästi tulevalla vuosikymmenellä. Pelastusopiston investointitarpeet ovat kumuloituneet aikaisempien vuosien taloudellisesta tilanteesta, jossa investointeja on jouduttu lykkäämään vuosi toisensa jälkeen eteenpäin. Pelastusopiston raskaan ja muun pelastuskaluston käyttöiät on kasvatettu kaluston käyttöikiin nähden ehdottomaan maksimiin. Pelastusopiston vuoden 2020 bruttomenoista noin 45 % muodostuu henkilöstömenoista, noin 20 % toimitilakuluista, noin 25 % palvelujen ostoista aiheutuvia menoja ja noin 15 muista kuluista.

Hätäkeskuslaitoksen menopaineet aiheutuvat pääosin uuden hätäkeskustietojärjestelmän (ERICA) ylläpitokuluista ja järjestelmän kehittämisestä. Kehittämistyöllä turvataan hätäkeskustoiminta kaikissa tilanteissa. Järjestelmän ylläpitokuluihin on sitouduttu vuosiksi eteenpäin, joten Hätäkeskuslaitoksen on sopeutettava henkilöstökulut käytössä oleviin määrärahoihin. Hätäkeskuslaitoksen vuoden 2020 bruttomenoista noin 60 % muodostuu henkilöstömenoista, noin 30 % palvelujen ostoista ja noin 10 % toimitilamenoista ja muista menoista.